

Iso Pihlajasuon tuulivoimahanke (Yli-Ii, Oulu)

YVA-suunnitelmavaiheen lausunnot ja mielipiteet

Lausunnot

Cinia Oy

Cinia Oy:llä ei ole tällä hetkellä radiotaajuuksia käyttäviä tai kaapeleihin perustuvia viestiverkkoja Yli-Ii (Oulu) Iso Pihlajasuon tuulivoimapuiston osayleiskaava ja ympäristövaikutusten arviointiohjelman suunnitteluvaiheella, mutta huomioitavaa on, että kyseisen hankkeen vaikutusalueelle ei jatkossa voida rakentaa radiolinkkijärjestelmiä tai telekaapelointeja. Toteutuessaan tuulivoimapuisto haittaa, ja jopa estää, radiotietä käyttävien viestiyhteyksien rakentamista.

Cinia Oy:llä ei ole muuta lausuttavaa edellä mainittuihin tuulivoimapuistohankkeeseen.

Digita Oy

Digitan antenni-tv vastaanottoneuvonnassa Digita Infossa on ajantasainen ja kattava tieto antenni-tv:n vastaanotto-olosuhteista. Vaikutusalueella ei ole todettu katvealuetta.

Digita toteaa, että tuulipuistot voivat aiheuttaa merkittävää haittaa antenni- tv:n vastaanottoon ennen kaikkea radio- ja tv-lähetysasemaan nähden puiston takana olevissa asuin- ja lomarakennuksissa. Vastaanotto-ongelmat voivat syntyä jo yhdenkin tuulivoimalan tapauksessa. Pahimmillaan tuulivoimala voi estää tv-signaalin etenemisen kokonaan.

Antenni-tv -lähetyksiä käytetään myös viranomaisten vaaratiedotteiden välityskanavana. Tuulivoiman aiheuttaessa häiriön antenni-tv-vastaanottoihin vaikuttaa se tällöin myös vaaratiedotteiden saatavuuteen ja sitä kautta yleiseen turvallisuuteen. Tämän vuoksi vaikutukset antenni-tv vastaanottoihin tulisi ottaa huomioon myös turvallisuuteen liittyvien vaikutusten arvioinnissa.

Antennitelevisiion vastaanotto-ongelmien syntymisen estämiseksi onkin erittäin tärkeää tutkia suunnitellun tuulivoimalan vaikutus antenni-tv-lähetysten näkyvyyteen jo hyvissä ajoin ennen rakennuslupien hakemista ja myöntämistä, ja mieluiten jo ennen tuulivoimalan sijaintipäätösten tekemistä.

Esitämme, että kaavoituksen edetessä, viimeistään rakennuslupien myöntämisvaiheessa:

- hankevastaavan on esitettävä konkreettinen suunnitelma tuulivoimalan valtakunnallisen radio- ja tv-verkon lähetyksille aiheuttamien häiriöiden estämiseksi tai poistamiseksi, tai mikäli suunnitelman laatiminen hakeusvaiheessa ei ole mahdollista, hankevastaavan tulee sitoutua laatimaan ja toimittamaan konkreettinen suunnitelma häiriöiden poistamiseksi viranomaisen asettamaan määräpäivään mennessä; ja
- tarvittaessa täsmennetään, että tuulivoimahankkeen hankevastaava häiriön aiheuttajana on velvollinen huolehtimaan häiriöiden poistamisesta sekä siitä aiheutuvista kustannuksista.

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on mietinnössään (LiVM 10/2014 vp - HE 221/2013 vp) todennut, että tuulivoimahäiriössä häiriönaiheuttaja huolehtii tilanteen korjaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä ja myös vastaa kustannuksista. Valiokunta on jo aiemmin katsonut, että tämän kaltaisen aiheuttaja vastaa -periaatteen tulisi olla yleisemminkin taajuuksien häiriöiden yhteydessä noudatettava lähtökohta.

Digita toteaa, että antenni-tv:n verkko-operaattori Digitan velvollisuuksiin ei kuulu tuulivoimaloiden tv-lähetyksille aiheuttamien häiriöiden korjaaminen, vaan vastuu kuuluu häiriöiden aiheuttajalle. Näin ollen

17.8.2022

tuulivoimahankkeesta vastaavan on esitettävä konkreettinen suunnitelma häiriöiden estämiseksi ja poistamiseksi sekä otettava vastuu häiriöiden poistamisesta sekä niistä aiheutuvista kustannuksista.

Digita toteaa, että tuulivoimaloiden tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt ja niiden vaikutukset ja vaikutusalueet voidaan riittävällä suunnittelulla nykyisin ennustaa. Tämän lausunnon kohteena oleva tuulivoimahanke voi muodostaa häiriöitä yhteisvaikutuksena toisien tuulivoimahankkeiden kanssa. Häiriön poistokeinoja toteutettaessa on otettava huomioon myös alueen muut mahdolliset tuulivoiman rakentamishankkeet.

Lisäksi Digita toteaa, että tuulivoimaloiden aiheuttamien häiriöiden hoitamisessa ei valitettavasti ole alalle syntynyt yleisiä käytäntöjä. Tuulivoimaloiden aiheuttamat häiriöt voivat pahimmillaan estää kokonaan antenni-tv-signaalin vastaanoton. Erityisesti tilanteessa, jossa olemassa olevan tv- ja radiolähetysaseman lähistölle sijoitetaan useita tuulivoimaloita, voidaan pahimmassa tapauksessa ajautua tilanteeseen, jossa tv-signaalin eteneminen estyy kokonaan.

Sen vuoksi onkin erityisen tärkeää, että tuulivoimaloiden tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt pyritään välttämään hyvissä ajoin etukäteen jo voimaloiden suunnitteluvaiheessa tuulivoimaloiden ja verkko-operaattoreiden välisellä yhteistyöllä. Ellei näin tehdä, riskinä on, että tuulivoimaloiden roottoreiden kotitalouksien tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt jäävät korjaamatta ja kotitalouksien kärsittäviksi. Tästä on jo olemassa valitettavia esimerkkejä (esim. Pori Peitto). Tuulivoimayhtiöt tulee siten jo kaavoitus- ja rakennuslupavaiheessa velvoittaa huolehtimaan siitä, että tuulivoimalat sijoitetaan alueelle siten, että häiriöitä kotitalouksien antenni-tv:n vastaanotolle ei aiheudu. Viranomaisten tulisi päätöksessään tuoda selvästi esiin myös se, että mikäli huolellisesta ennakkosuunnittelusta huolimatta tuulivoimalat kuitenkin aiheuttavat häiriöitä tv-vastaanotolle, tulee niiden myös huolehtia häiriöiden poistamisesta ja niistä aiheutuvista kustannuksista.

Digita suhtautuu myönteisesti tuulivoiman käyttöön energianlähteenä. Jo toteutetut tuulivoimalat ovat kuitenkin osoittaneet, että tv-lähetysasemien jälkeen rakennetut tuulivoimapuistot voivat aiheuttaa olennaisia häiriöitä tv-vastaanottoon. Mahdollisten tuulivoimaloiden aiheuttamien häiriöiden korjaaminen ei kuulu Digitan velvollisuuksiin ja televisiovastaanoton varmistamiseksi alueella on erittäin tärkeätä, että tuulivoimatoimija huolehtii aiheuttamiensa häiriöiden poistamisesta ja niistä aiheutuvista kustannuksista.

Elisa Oyj

Emme ole hanketta vastaan, pyydämme kuitenkin huomioimaan Elisan teleliikenteelle aiheutuvat haitat. Kyseisen hankkeen vaikutusalueelle ei jatkossa voida rakentaa radiolinkkijärjestelmiä.

Fingrid Oyj

Yleiskaava-alueen reunassa sijaitsee pienin osin Fingridin 400 kV voimajohto Pirttikoski - Pikkarala. Nykyisin 400 kV voimajohtoa varten on lunastettu kiinteistön käyttöoikeuden supistus 62 metriä leveälle johtoalueelle. Voimajohtojen etäisyysvaatimukset tuulivoimaloille on otettava huomioon tuulivoimaloiden suunnittelussa. Tuulivoimalat tulee sijoittaa vähintään 1,5 x tuulivoimalan maksimikorkeuden määrittämän etäisyyden päähän johtoalueen ulkoreunasta mitattuna

Fingridillä ei ole huomautettavaa hankkeen lähtökohdista.

Kuva 1. Fingridin 400 kV voimajohto Pirttikoski - Pikkarala (suunnittelutunnus 1190)

Iin kunta

Iin kunnalla ei ole huomauttamista Iso Pihlajasuon tuulivoimapuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja ympäristövaikutusten arviointisuunnitelmasta, joten emme lausu.

Ilmatieteen laitos

Ilmatieteen laitoksella ei ole lausuttavaa Iso Pihlajasuon tuulivoimapuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan sekä ympäristövaikutusten arviointisuunnitelmaan, koska alue on yli 20 km päässä lähimmästä laitoksen säätutkasta.

Luonnonvarakeskus (Luke)

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslain (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Hankealueen luontoselvitykset on tehty vuoden 2018 aikana, pois lukien muuton seurannat, joita ei ole tehty hankealueelle vaan sen välittömässä läheisyydessä olevalle toiselle hankealueelle vuonna 2015.

17.8.2022

Hankealueella havaittiin kaikkia metsäkanalintulajeja (teeri, metso, pyy, riekko). YVA-ohjelmassa todetaan, että hankealueelta ei löydetty metson merkittäviä soidinalueita (alueelta havaittiin 1-2 metson soidin). Alueelta löydettiin muutamia teeren soitimia, joista suurimmalla havaittiin vajaa parikymmentä teerikoiraista. Soidinselvitysten tulokset ovat tärkeitä ja ne tulee ottaa huomioon voimaloiden sijoittelussa. Toisin kuin ohjelmassa tuodaan esille, on kanalintujen osalta hyvä huomioida, että pienetkin soitimet voivat olla merkittäviä paikalliselle poikastuotannolle. Lisäksi koppeloiden pesimädispersaali soidinten ympärillä määrittää paikallisesti alueen metsokannan, ei pelkästään soivien koiraiden määrä yhdellä soidinalueella. Tuulivoimaloiden on osoitettu vaikuttavan kanalintujen habitaatin valintaan, äänen käyttöön soidessa ja suoraan kuolleisuuteen torniin törmäyksillä. Tuulivoimalaa ympäröivää aluetta saatetaan välttää tai käyttää vähemmän lisääntymisaikana (soidinajan lisäksi myös poikasten kasvatukseen liittyvä habitaatinvalinta) lajista riippuen n. 500–600 m säteellä ja metson tapauksessa jopa yli 1000 m säteellä. Täten tuulivoimaloiden vaikutus metsäkanalintuihin ei välttämättä ulotu vain rakentamisen ajalle ja alueelle. Luke suositaa mahdollisten vaikutusten lieventämiseksi tornien alaosien maalaamista tummiksi. Lisäksi on syytä ajoittaa rakentamistoimet lisääntymisajan ulkopuolelle.

Muuttoselvitysten perusteella hankealueen läheltä muuttaa vain vähäisiä yksilömääriä hanhia, joutsenia ja petolintuja. Hankealueella sijaitseva Iso Pihlajasuo lakkautettu turvesuo on vesitetty altaiksi. Siellä todettiin monipuolinen vesilintu- ja kahlaajalajisto.

Tulevassa vaikutusarvioinnissa tulee tarkastella tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutuksia linnustolle. Linnustovaikutusten osalta ohjelmassa todetaan, että vaikutukset tullaan arvioimaan tuoreimman kirjallisuuden ja arvioijan omakohtaisten kokemusten perusteella. Vaikutusten arvioinnin tulee perustua tieteelliseen kirjallisuuteen ja tutkimustietoon.

Kokonaisuudessaan hankkeen mahdollisia vaikutuksia alueen poronhoidolle on tuotu hyvin esille. Tulevassa vaikutusten arvioinnissa on tärkeää tuoda esille, miten jo olemassa oleva maankäyttö ja tuulivoimahankkeet ovat vaikuttaneet ja tulevat vaikuttamaan paliskunnan toimintaan hankealueella. Selostusvaiheessa tulee huomioida vaikutukset paliskunnan muihin alueisiin (kasvanut paine muilla alueilla, mikäli porot välttävät hankealuetta), jo tapahtunut ja ennakoitu tulevaisuudessa tapahtuva muutos poronhoidossa, johtuen paliskunnan alueella olevan muun maankäytön muutoksista.

Hankealueen välittömässä läheisyydessä on tällä hetkellä rakennusvaiheessa oleva Pahkakosken tuulivoimapuisto (30 voimalaa). Lisäksi alle 30 km säteellä Iso Rytisuon, Ollinkorven ja Kovaninkankaan tuulivoimapuistohankkeet. Tulevassa vaikutusten arvioinnissa on tärkeää tuoda esille muiden tuulivoima- ja maankäyttöhankkeiden yhteisvaikutukset riistalajien, porojen ja metsästyksen osalta.

Lausunnon tiivistelmä

Hankealueella havaittiin kaikkia metsäkanalintulajeja ja löydettiin teeren soitimia ja metson soidin. Soidinselvitysten tulokset ovat tärkeitä ja ne tulee ottaa huomioon voimaloiden sijoittelussa. On hyvä huomioida, että pienetkin soitimet voivat olla merkittäviä paikalliselle poikastuotannolle. Luke suositaa mahdollisten vaikutusten lieventämiseksi tornien alaosien maalaamista tummiksi. Lisäksi on syytä ajoittaa rakentamistoimet lisääntymisajan ulkopuolelle. Tulevassa vaikutusten arvioinnissa on tärkeää tuoda esille muiden maankäyttöhankkeiden yhteisvaikutukset riistalajien, porojen ja metsästyksen osalta.

Metsähallitus

Maakotkaa koskeva osuus lausunnosta on salassa pidettävää (Julkl 24 § 1 mom.14 kohta)

Metsähallitus huomauttaa, että alue sijoittuu Oulun Erä- ja Kennelkerho ry:n ja Sadinmaan Erä ry:n vuokraamille metsästysalueille, ensin mainitulla pienriistan metsästysoikeus ja jälkimmäisellä hirvenmetsästysoikeus, ja pyytää, että myös nämä seurat osallistetaan valmisteluun.

Oulun seudun ympäristötoimi

Ympäristötoimen mielestä ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa tulisi esittää arvio tuulivoimapuiston rakenteiden ja hankkeen muun maankäytön tarvitsemista maa-ainesmääristä. Otetaanko tarvittavat maa-aineet hankealueelta vai jostain muualta sekä esitys hankealueelle mahdollisesti sijoittuvista ottoalueista ja niiden ympäristövaikutuksista. Oulun kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen käsittelee maa-ainesluvat, mikäli toiminta edellyttää niitä.

Vuonna 2018 on tehty YVA-suunnitelman mukaan muutamien päivien maastoselvityksiä kasvillisuuteen, luontotyyppeihin ja linnustoon liittyen, mikä vaikuttaa varsin vähäiseltä ajalta riittävän tiedon hankkimiseksi.

17.8.2022

Lisäksi tietoja on hankittu eri rekistereistä. Ympäristönsuojeluviranomaisen käsityksen mukaan kaikki maas-
tohavaintoihin liittyvät selvitykset on kuvattava menetelmiltään, päivitettävä ja tarkennettava hankkeen ai-
kana.

Hankealueen viereen on tulossa laaja Pahkakosken tuulivoimapuistosta. Useilla erämaisilla alueilla sijoitu-
villa tuulivoimahankkeilla saattaa olla yhteisvaikutusta esim. suurpetojen ja lintujen elinmahdollisuuksiin,
mikä on tarpeen selvittää.

Happamien sulfaattimaiden osalta ympäristötoimi toteaa, että GTK:n happamat sulfaattimaat paikkatietoai-
neistosta löytyy useita kartoituspisteitä suunnittelualueelta (vrt. kartta 6.7. sivu 73).

SYKE:n selvityksessä Nauruanoja on todettu soveltuvan osaksi lijoen voimalaitostenpoikastuotannon elvyt-
tämiseen tähtääviä toimenpiteitä. Nauruanojan latvavedet ulottuvat suunnittelualueelle.

Suunnittelussa tulee huomioida, että alueen halki kulkee historiallinen Jääkäripolku ja alueella on paikoin
edustavia rantavalleja.

Paliskuntain yhdistys

Iso Pihlajasuon hanke sijoittuu Kiimingin paliskuntaan. Kiimingin paliskunnan suurin sallittu eloporomäärä
on 800 ja poronmistajia on 30. Hankealueella laiduntaa myös Kollajan paliskunnan poroja. Kollajan suurin
sallittu eloporomäärä on 1100 ja osakkaita on noin 70. Paliskuntien poronhoito perustuu luonnonlaitumiin ja
porojen vapaaseen laiduntamiseen. Kiimingin paliskuntaan sijoittuu rakennusvaiheessa oleva Pahkakosken
tuulipuisto (30 tuulivoimalaa). Paliskunnan rajalle on suunnitteilla Kivasinkankaan tuulivoimapuisto, jonka
voimaloista 2 on Kiimingin paliskunnan puolella. Pienen paliskunnan alueella on jo olemassa ja suunnitel-
tuna suuri määrä tuulivoimaa, ja niiden yhteisvaikutus paliskunnan poronhoidolle nousee keskeiseksi tule-
vien hankkeen vaikutusten arvioinnissa. Paliskunnassa on myös paljon muuta maankäyttöä, kuten voima-
johtoja ja voimajohtohankkeita, asutusta ja maanviljelystä, joiden kumulatiivisten vaikutusten vuoksi poron-
hoidon tila on käymässä ahtaaksi.

Poronhoidon huomioon ottaminen tuulipuistohankkeessa

Poronhoito on merkittävä ja pitkän historian omaava maankäyttömuoto koko poronhoitoalueella. Poron
hoito-oikeus ja siihen kiinteästi kuuluva vapaa laidunnusoikeus on ikiaikainen nautintaoikeus, joka on
suoraan lailla turvattu erityinen oikeus (PHL 848/1990): "Poronhoitoa saadaan tässä laissa säädetyin
rajoituksin harjoittaa poronhoitoalueella maan omistus- tai hallintaoikeudesta riippumatta" (PHL 3§).
Poronhoitoalassa 53 §:n mukaan: "suunnitellessaan valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen
olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä, valtion viranomaisen on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan
edustajan kanssa." Hanke sijoittuu valtion maille, joten PHL 53 §:n mukainen neuvottelu paliskunnan
kanssa tulee järjestää ainakin YVA-selostus- ja mahdollisesti kaavan ehdotusvaiheessa.

Poronhoitolain lisäksi voimassa olevan Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan poronhoitolain rajaan liittyvä
suunnittelumääräys edellyttää, että hankkeen suunnittelussa on turvattava poronhoidon alueidenkäytölliset
edellytykset. Maakuntakaavan tv-merkintöihin liittyy kaavamääräys poronhoidon toiminta- ja kehittämisedel-
lytysten turvaamisesta poronhoitoon vaikuttavien toimintojen suunnittelussa. Hankealuetta on merkitty tuuli-
voimaloiden alueeksi Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavaan, joka on ohjeena muutettaessa alueen yleis-
kaavaa. Kaava-alueella on voimassa Uuden Oulun yleiskaava. Voimassa ole van yleiskaavan mukaan "Tar-
kemmassa suunnittelussa tulee turvata porotalouden toiminta- ja kehittämisedellytykset. —"

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL, 132/1999) 39 §:n mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomi-
oon kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset. Yleiskaavalla ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle
oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa. Poronhoito on Oulussa osa elinkeinoelämää ja etenkin
sivukylillä tärkeä toimeentulon lähde ja asuttuna pitävä. Poronhoitajat ovat alueella oikeudenhaltijoita.
Suunnittelualue on tärkeää poronhoidon laidun- ja toiminta- aluetta ja poronhoidon turvaaminen hankkeen
kaavoituksessa on välttämätöntä.

Laki ympäristövaikutusten arvioinnista (YVAL 252/2017) velvoittaa myös alueella toimivaan elinkeinoon koh-
distuvien vaikutusten selvittämiseen. Paliskuntain yhdistys katsoo, että poronhoitoon voi kohdistua vaikutuk-
sia, jotka voivat olla merkittäviä ja näin ollen ne on selvitettävä YVA-menettelyssä.

17.8.2022

Vaikutukset poronhoitoon

Poronhoito on ekstensiivinen maankäyttömuoto, jonka kannattavuus perustuu laajoihin laidunalueisiin ja porojen luontaisen laidunkieiron mukaiseen vapaaseen laiduntamiseen. Paliskunnan toiminnalliseen ympäristöön kuuluvat erilaiset laidunalueet (mm. kesä, talvi, rykimä, vasoma), ja niille siirtymiseen käytettävät alueet, sekä paliskunnan poronhoidon toiminta-alueet ja infrastruktuuri (mm. kuljetusreitit, erotusaidat, kämpät, laidunkiertäidat ym.). Paliskunnan toiminta on suunnitelmallista elinkeinon harjoittamista. Kaikki paliskunnan alueelle tuleva uusi toiminta vaikuttaa poronhoitoon, sillä paliskunta eri osineen on yhtenäinen toimintaympäristö. Eri alueiden merkityksen suuruus vaihtelee paliskunnan sisällä.

Tuulipuistohanke sijoittuu Kiimingin paliskunnan kesälaidunalueelle, vasoma-alueelle ja syyslaidunalueelle, joka on samalla porojen lisääntymisalue, rykimäalue. Alueelle sijoittuu kesämerkintäaita ja räkkäsuojia. Alueella leikataan yli puolet paliskunnan poroista, yleensä yli 200 vasaa, parhaina vuosina 300–400 vasaa. Kollajan paliskunnan vasa leikataan alueella noin 50 vuosittain. Hankealue sijoittuu melko lähelle poronhoitoalueen rajaa.

Tuulipuistohankkeista aiheutuu välittömiä laidunten menetyksiä ja muutoksia. Mikäli porot välttävät tuulipuiston lähialueita häiriön (rakentaminen, voimaloiden liike, ääni, väike lentoestevaloista) vuoksi tai niitä ei voida enää käyttää poronhoitotöissä, aiheutuu laajemmille alueille ulottuvia välillisiä laidunmenetyksiä. Lukuisten pohjoismaisten tutkimusten mukaan etenkin vaatimet (yli 80 % porokarjasta) ovat herkkiä ihmistoiminnan ja infrastruktuurin aiheuttamalle häiriölle, varsinkin kevättalvella tiineyden loppuvaiheessa, vasoma-aikana ja sen jälkeen (Skarin & Ahman 2014). Etenkin Ruotsissa on tutkittu poronhoidolle aiheutuvia vaikutuksia tuulivoiman osalta. Skarinin ym. (2015) mukaan vasomisaikana porovaatimet välttivät tuulipuistoja niiden rakentamisaikana jopa 3,5 km päähän alueesta. Porojen laidunalueen välttämistä ilmeni sekä elinpiirin valinnan tasolla, että elinpiirin sisällä tapahtuvalla laitumen valinnan tasolla. Porot myös lakkasivat käyttämästä tai käyttivät vähemmän tuulipuistojen läheisistä vakiintuneista kulkureiteistään ja liikkuvat nopeammin alueen poikki (Skarin ym. 2015). Tuulivoimaloiden aiheuttama häiriö (melu ja liike) porojen laiduntamiselle vasoma-aikana on todettu myös hankkeiden toiminnan aikana (Skarin ym. 2018).

Hankkeesta voi aiheutua haittaa poronhoitotöille, mikäli porot karkottuvat alueelta, tai mikäli niitä ei saada kuljetettua aitaan puistosta aiheutuvan häiriön vuoksi, niin ettei niitä saada enää erotusaitoihin käsiteltäviksi. Esimerkiksi Oijärven paliskunnan aiempien kannanottojen mukaan mm. Myllykankaan tuulipuisto on vaikeuttanut ja hidastanut poronhoitotöitä kesällä, kun metsät on hakattu ja porot ovat tulleet räkkäsuojaan alueelle ja sitten hajonneet pienempiin partioihin, joita on vaikeampi koota aitaan vasanmerkintää varten. Jos vasat jäävät merkitsemättä, niitä ei voida erottaa omistajansa omaisuudeksi esim. liikennevahinkotilanteessa. Tällöin porosta saatava vahingonkorvaus tai teurastuotto ei tule poron omistajalle. Tuulipuistohanke tuo alueelle lisää uusia teitä, jotka pidetään ympäri vuoden auki. Porot lähtevät helposti kulkemaan teitä pitkin. Porot voivat myös siirtyä viljelyksille ja asutuksen piiriin. Tämä johtaa ristiriitoihin alueella asuvien ihmisten kanssa ja lisätöihin ja kustannuksiin, kun poroja täytyy siirtää takaisin oikeille alueille. Porojen aiheuttamien vahinkojen estämisestä ja korvaamisesta aiheutuu kustannuksia paliskunnalle. Poronhoitoalueen eteläisellä rajalla ei ole aitoja. Etenkin syksyllä metsästysaikaa hirvikoirat häiritsevät poroja, jolloin niitä voi siirtyä enemmänkin poronhoitoalueen ulkopuolelle. Metsästyspaine alueella voi lisääntyä teiden rakentamisen ja parantamisen vuoksi.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Kiimingin ja Kollajan paliskunta sekä Paliskuntain yhdistys on merkitty osallisiksi kaavan OAS:n, kuten on asianmukaista. Kaavan vaikutukset poronhoitoon arvioidaan YVA-menettelyn yhteydessä.

Ympäristövaikutusten arviointi

Ympäristölle aiheutetut muutokset vaikuttavat aina poronhoitoon. Poronhoitoon kohdistuvien vaikutusten asianmukaiseen selvittämiseen ja huomioon ottamiseen suunnittelussa ohjaa paitsi poronhoitolaki, myös YVA-laki sekä alueella voimassa olevat maakunta- ja osayleiskaavat.

Poronhoitoon kohdistuvat vaikutukset tulee arvioida riittävän laajasti. Arvioinnissa tulee selvittää hankealueen ja vaikutusalueen merkitys paliskunnan poronhoidolle eli paljonko poroja laiduntaa ja käsitellään poronhoitotöissä alueella mihinkin aikaan vuodesta. Arvioinnissa tulee selvittää hankkeen rakennelmien (voimat, voimajohto, tiestö ym.) ja toimintojen vaikutukset porolaitumiin (määrä, laatu), porojen laidunten käyttöön, poronhoitotoimintaan (muuttuminen/vaikeutuminen, turvallisuusriskit ym.) ja poronhoidon järjestämiseen. Lisäksi poroille aiheutuvia vahinkoja (liikenne, tippuva jää) tulee selvittää.

Myös hankkeen vaikutukset porotalouteen, sekä sosiaaliset ja kulttuuriset vaikutukset alueen poronhoitoon tulee arvioida. Vaikutusten arvioinnissa tulee selvittää sekä suorat että välilliset vaikutukset. Vaikutusten arvioinnissa tulee käsitellä niin rakentamisen aikaiset kuin toiminnan aikaisetkin vaikutukset sekä toiminnan lopettamisen ja toiminnan jälkeiset pysyvät vaikutukset. Menettelyssä tulee etsiä toimenpiteitä haitallisten vaikutusten estämiseen, lieventämiseen ja kompensointiin yhteistyössä alueen poronhoidon harjoittajien kanssa. Lisäksi Iso Pihlajasuon hankkeessa on välttämätöntä selvittää poronhoitoon kohdistuvat yhteisvaikutukset paliskunnan alueella ja lähialueella olemassa ja suunnitteilla olevien hankkeiden kanssa.

Vaikutusten arvioinnissa tulee käyttää poronhoidon paikkatietoaineistoja, tilastoja ja tutkimustietoa. Paliskuntaa tulee haastatella alueen merkityksestä ja sen poronhoitoon kohdistuvista vaikutuksista. Karttatarkasteluja poronhoidon toiminnasta suhteessa hankkeeseen on syytä tehdä sekä toiminnan lähialueella että laajemmin koko paliskunnan alueella. Arvioinnin tarkastelualueen tulee olla tarpeeksi laaja, sillä paliskunta laitumiseen, muine toiminnallisine alueineen ja rakenteineen on yhtenäinen toimintaympäristö ja muutokset sen yhdessä osassa yleensä vaikuttavat myös muualle. Hanke sijoittuu valtionmaille, ja sitä koskee PHL 53 §:n neuvotteluvollisuus. YVA- ja kaavamenettelyn aikana on syytä neuvotella paliskunnan kanssa mm. selvitysten riittävydestä, haitallisten vaikutusten estämisestä ja lieventämisestä. Paliskuntain yhdistys muistuttaa, että hyvä neuvottelukäytäntö tarkoittaa sitä, että neuvottelut aloitetaan riittävän aikaisessa vaiheessa, ja että neuvotteluiden lähtökohtana on todellinen mahdollisuus vaikuttaa. Lisää tietoa poronhoitoon kohdistuvien vaikutusten arvioinnista, haittojen lieventämisestä ja seurannasta on esim. poroYVA-oppaassa: www.paliskunnat.fi/poroyva

Alueen maakunta- ja osayleiskaavoista tulee määräyksiä, jotka YVA-lain ja poronhoitolain kanssa edellyttävät erityistä poronhoidon huomioon ottamista suunnittelussa ja sen toimintaedellytysten *turvaamista*. YVA-menettelyssä tulee arvioida asianmukaisesti kaikki poronhoitoon kohdistuvat vaikutukset. Hankkeessa korostuu yhteisvaikutusten arvioinnin tarpeellisuus alueella toimivien tai sinne suunniteltujen muiden tuulipuistojen kanssa.

Tuulipuiston rakentamisesta ja toiminnasta aiheutuvat haitat tulee pyrkiä lieventämään ja korvata alueen paliskunnalle täysimääräisesti. YVA- ja kaavamenettelyn aikana on syytä neuvotella PHL 53 §:n mukaisesti mm. selvitysten riittävydestä, haitallisten vaikutusten estämisestä ja lieventämisestä.

Viitteet

- Skarin A. & B. Ahman (2014). Do human activity and infrastructure disturb domesticated reindeer? The need for the reindeer's perspective. *Polar Biology* 37 s. 1041-1054.
- Skarin, A. Nellemann C. Rönnegård L. Sandström P. & H. Lundqvist (2015). Wind farm construction impacts reindeer migration and movement corridors. *Landscape Ecology* 30: 1527-1540.
- Skarin, A., Sandström, P., Alam, M. (2018). Out of sight of wind turbines — Reindeer response to wind farms in operation. *Ecology and Evolution* 2018; 1-14.

Pohjois-Pohjanmaan liitto

Pohjois-Pohjanmaan liitto on osallistunut hankkeen ennakoneuvotteluun 9.6.2021 ja seurantaryhmän kokoukseen 5.4.2022.

Iso Pihlajasuon alue on osoitettu voimassa olevassa 1. vaihemaakuntakaavassa tuulivoimaloiden alueena (tv-1, 314 Pahkakoski-Peurasuo).

Maakuntakaava muodostaa keskeisen lähtökohdan seudullisten tuulivoimahankkeiden suunnittelulle. Kaavan tavoitteena on tuulivoimarakentamisen kokonaisuuden ohjaaminen ja vaikutusten hallinta koko maakunnan tasolla. Maakuntakaavan ohjausvaikutuksen huomioiminen edellyttää, että kaavan tavoitteet, periaatteet, kaavassa osoitettujen alueiden rajaamisen perusteet ja kaavan suunnittelumääräykset otetaan suunnittelussa huomioon. Tuulivoimaa ohjaavien 1. ja 3. vaihemaakuntakaavojen suunnittelumääräyksissä todetaan, että maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoima-alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa tuulipuistoja, jotka eivät ole merkitykseltään seudullisia.

Maakuntakaavan tilanne ja TUULI-hanke (Kestävä tuulivoimarakentaminen Pohjois-Pohjanmaalla)

Pohjois-Pohjanmaan liitto on käynnistänyt uuden maakuntakaavaprosessin loppuvuodesta 2021. Yhtenä merkittävänä teemana energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa tarkastellaan maakunnan tuulivoiman kokonaisuutta ja uusia potentiaalisia tuulivoima-alueita maakunnassa TUULI-hankkeen pohjalta. Juuri valmistuneessa TUULI-hankkeen sijainninohjausmallissa on tunnistettu uusia tuulivoimarakentamiseen soveltuvia alueita ja määritelty mahdollisia potentiaalisia tulevaisuuden tuulivoima-alueita.

TUULI-hankkeen tulokset ja taustaselvitykset ovat tärkeä osa maakuntakaavan uudistamista, jossa mm. päivitetään 1. ja 3. vaihemaakuntakaavan seudullisesti merkittävät tuulivoima-alueet (tv-alueet) sekä tutkitaan sijainninhajausmallin valmistuttua uudet tuulivoimaan soveltuvat seudullisesti merkittävät alueet, joiden pinta-ala on alustavasti arvioitu 7 km² tai suuremmaksi. Sijainninhajausmallissa tunnistettujen potentiaalisten tuulivoima-alueiden rajaukset tarkentuvat maakuntakaavassa ja myöhemmin mahdollisessa yksityiskohmaisemmassa suunnittelussa. Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan luonnos tulee nähtäville elokuussa 2022, ja tavoitteena on edetä hyväksymiskäsittelyyn vuoden 2023 aikana.

Vaikutusten arviointi

Pohjois-Pohjanmaan liitto näkee tarpeelliseksi arvioida huolellisesti hankkeen vaikutukset maakuntakaavassa osoitettuihin alueisiin ja toimintoihin. Näistä lähin sijoittuu hankealueen kaakkoispuolelle Hirvinevan alueelle, joka on maakuntakaavassa osoitettu Natura-alueena, suojelualueena (SL) ja maakunnallisesti arvokkaana maisema-alueena. Muita alueita ovat hankealueen lounaispuolella sijaitsevat Somerovaaran pohjavesialue, Somerovaaran maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö ja Röytänsuo-Haaposuon luonnonmonimuotoisuuden kannalta tärkeä suoalue (luo-1), länsipuolella sijaitseva Poikalammitt-Karhusuon Natura-alue ja suojelualue (SL) ja Isosuon luonnonsuojelualue (SL-1) ja hankealueella sijaitsevaan turvetuotantoalueeseen. Myös linnustoon kohdistuvat vaikutukset tulee arvioida huolellisesti huomioiden alueen muut suunnitellut tuulivoimapuistot.

Iso Pihlajasuon tuulivoimahanke sijoittuu poronhoitoalueelle Kiimingin paliskunnan alueelle ja tämän vuoksi tulee huomioida maakuntakaavan poronhoitoaluetta koskeva suunnittelumääräys, jonka mukaan poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Tämä tapahtuu hankesuunnittelu- ja kuntakaavoitusvaiheessa neuvottelemalla paliskunnan kanssa.

Pohjois-Pohjanmaan museo, arkeologinen kulttuuriperintö

Hankealueella on tehty riittävä arkeologinen inventointi kenttäkaudella 2020 (Oulu 2020, Yli-Iin Ison Pihlajasuon tuulivoimapuiston arkeologinen inventointi, Keski-Pohjanmaan Arkeologia Palvelu). Inventoinnissa tarkastettiin alueelta aiemmin tunnettu muinaismuistolain (295/1963) tarkoittama kiinteä muinaisjäännpö Sadinmaa (tervahauta ja tervapirtin kiuas, mjtunnus 1000025294). Uusia kiinteitä muinaisjäännpöksiä ei todettu. Lisäksi tarkastettiin yksi muu kulttuuriperintökohde (Sadinmaa 3, pilkkapuu, 1000039881) sekä kaksi muuta kohdetta. Arkeologiseen kulttuuriperintöön kuuluvat niin kutsutut muut kulttuuriperintökohteet eivät ole muinaismuistolain tarkoittamia kiinteitä muinaisjäännpöksiä, mutta ne suositellaan maankäytössä huomiooon otettavaksi.

Vuoden 2020 inventointiin perustuen muinaisjäännpötilanne on esitelty Ympäristövaikutusten arviointisuunnitelman kohdassa 6.10.3 Muinaisjäännpöset. Kohdassa todetaan muinaisjäännpöksen Sadinmaa (1000025294) sijoittuvan voimalapaikan nro 4 läheisyyteen, käytännössä aivan voimalan rakentamispaikan vierelle. Jatkosuunnittelussa tulee huomata, että voimaloita ei tule sijoittaa niin, että muinaisjäännpöset jäävät harusten välialueelle. Muu kulttuuriperintökohde Sadinmaa 3 (1000039881) puolestaan sijoittuu heti voimalapaikan nro 4 eteläpuolelle. Kohde on hyvä nostaa esiin arviointiselostuksen asianomaisessa kohdassa ja ottaa se muinaisjäännpöksen tavoin huomioon jatkosuunnittelussa ja merkitä rakentamisen ajaksi.

Kaavakartalle kiinteä muinaisjäännpö Sadinmaa (1000025294) tulee merkitä sm-osa-aluemerkinnällä. Muu kulttuuriperintökohde Sadinmaa 3 (1000039881) suositellaan merkittäväksi kohdemerkinnällä, johon liittyy suojelumerkintä asianomaisine määräyksineen, esimerkiksi s-hist ja määräys: Historiallisen ajan kulttuuriperintökohde. Kohdetta koskevista suunnitelmista on neuvoteltava museoviranomaisen (Pohjois-Pohjanmaan museo) kanssa.

Pohjois-Pohjanmaan museo, rakennettu kulttuuriperintö

Lähin valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, Aittojärven ja Livojokivarren kulttuurimaisema (entiseltä nimeltä Aittojärvi-Kyngäs) sijaitsee lähimmillään noin 26 kilometrin etäisyydellä. Maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita alle 20 kilometrin säteellä on neljä, joista lähimmäksi sijoittuu Hirvisuo ja Kuusisuo - Hattusuo maisema-alue, joka on lähimmillään vajaan 600 metrin etäisyydellä suunnittelualueen kaakkoispuolella. Valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY 2009) ei sijoitu suunnittelualueelle. Lähin RKY 2009 -kohde on Pyramidikattoiset kesänavetat Hirvelässä noin 5,8 kilometrin etäisyydellä lähimmästä voimalasta. Muut lähialueen RKY 2009 -kohteet sijoittuvat yli 20 kilometrin etäisyydelle. Maakunnallisesti arvokkaita kulttuurihistoriallisia alueita alle 20 kilometrin säteellä on kuusi, joista Pyramidikattoiset kesänavetat Hirvelässä kuuluvat myös RKY 2009 -kohteisiin. Lähimpänä sijaitsee Somerovaaran

17.8.2022

asutustilakylä noin 1,6 kilometrin etäisyydellä. Aineistossa on esitetty myös alle 12 kilometrin etäisyydellä sijaitsevat maakunnallisesti arvokkaat kulttuurihistorialliset kohteet, jotka eivät sisälly kulttuurihistoriallisiin alueisiin. Näitä on yhteensä viisi.

Hankkeen vaikutusalueella, paikoin lähietäisyydellä sijaitsee arvokkaita maisema-alueita ja rakennetun kulttuuriympäristön kohteita. Se asettaa kaavoitukselle ja ympäristövaikutusten arvioinnille erityisiä vaatimuksia maisemavaikutusten osalta. Valokuvasovitteita ja näkymäalueanalyysijä on tehtävä useasta eri kohdasta ja näiden perusteella museo arvioi molemmat vaihtoehdot.

Pohjois-Pohjanmaan museolla ei ole muuta huomautettavaa Ison Pihlajasuon tuulivoimapuiston yhdistetystä osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja ympäristövaikutusten arviointisuunnitelmasta.

Pudasjärven kaupunki

Kaupunginhallitus päättää, että sillä ei ole huomautettavaa esitetyistä suunnitelmista.

Suomen Erillisverkot

Suomen Erillisverkot Oy:llä ei ole lausuttavaa tai osallistumistarvetta suunnittelukokonaisuuteen liittyen.

Suomen Metsäkeskus

Suunnitelmassa on huomioitu hyvin eri osapuolien osallistuminen ja myös vaikutusten arviointia on suunniteltu laaja-alaisesti. Metsäkeskus esittää huomioitavaksi seuraavat näkökohdat.

Selvitykset, joilla aiotaan selvittää hankkeen vaikutuksia.

Suunnittelussa on jo hyödynnetty tuulivoimapuistoon rajautuvilta alueilta Suomen metsäkeskuksen hallinnoimaa metsä- ja luontotietoa mm. tietoa metsälain määrittelemien erityisen arvokkaista elinympäristöistä, joka on mahdollista saada avoimena metsätietona.

Tietoa hyödynnettäessä on syytä tiedostaa, että Metsäkeskus päivittää avoimessa metsä- ja luontotiedossa esitettäviä metsälain 10§ -kohteita ja muuta luontotietoa jatkuvasti. Metsälain 10§ -kohteiden osalta niiden rajaukset ovat voineet muuttua metsälain ja sen soveltamisohjeiden muuttuessa.

Avoin metsä- ja luontotieto löytyy osoitteesta:
<https://www.metsakeskus.fi/fi/avoin-metsa-ja-luontotieto>

Hankealueen kautta kulkevan Nauruanojan osalta rakentamisen vesistövaikutusten arvioinnissa on tarpeen arvioida mahdolliset vaikutukset myös alapuoliseen vesistöön. Jos rakentamisen yhteydessä vesiä on tarve johtaa aiemmin tehtyihin ojastoihin, on syytä selvittää aiempien vesiensuojelurakenteiden riittävyys.

Kaavoituksen vaikutukset metsälainsäädännön toimeenpanoon

Hankkeeseen liittyvän kaavoituksen osalta Metsäkeskus muistuttaa, että Metsälaki (1093/1996) asettaa metsien hoidolle ja käytölle vähimmäisvaatimukset. Vähimmäisvaatimuksissa säädetään muun muassa puun korjuusta, metsän uudistamisesta ja metsäluonnon monimuotoisuuden turvaamisesta.

Metsälakia sovelletaan vain yleiskaavan maa- ja metsätalouteen ja virkistyskäyttöön osoitetuilla alueilla. Yleiskaavan muilla alueilla metsälaki ei ole voimassa. Metsälaki velvoittaa noudattamaan myös luonnonsuojelulain (1096/1996), vesilain (587/2011), ympäristönsuojelulain (527/2014) ja muinaismuistolain (295/1963) säädöksiä.

Kun metsälakia ei sovelleta, vaikuttaa se myös muiden metsänkäyttöä ohjaavien lakien voimassaoloon, kuten kestävän metsätalouden määräaikaiseen rahoituslakiin (34/2015) (Kemera) ja lakiin metsätuhojen torjunnasta (1087/2013) (metsätuholaki).

Metsälain 10§ kohteet ja Luonnonsuojelulain 49§ kohteet tulee huomioida arvioinnin ja kaavan tausta-aineistoina maankäyttöä suunniteltaessa (esimerkiksi kaavaselostuksen liitekarttana), mutta niitä ei tarvitse/tule esittää erillisinä merkintöinä kaavassa, koska eliölajien esiintymis- ja elinalueet muuttuvat ajassa ja kaavakartalle merkittynä tieto ei näin ollen ole ajantasaista.

17.8.2022

Telia Finland Oyj

Telia Finland Oyj:llä (Telia) ei ole hankkeesta huomautettavaa, mutta jatkossa hankkeen vaikutusalueelle ei voida rakentaa radiolinkkijärjestelmiä.

Traficom

Pyydämme, että aineistossa olevat viittaukset Liikenteen turvallisuusvirasto Trafista muutetaan viittauksiksi Liikenne- ja viestintävirasto Traficomiksi.

Viestintäyhteydet on jo varsin hyvin otettu huomioon, ohessa vielä viittaus asiaan liittyen.

Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa tulisi ottaa huomioon myös tuulivoimaloiden vaikutukset radiojärjestelmiin. Tuulivoimaloiden on monissa tapauksissa todettu vaikuttaneen TV-vastaanoton laatuun maanpäällisissä TV-lähetysverkoissa. Tuulivoimaloilla on vaikutuksia myös matkaviestinverkkojen kentänvoimakkuuteen ja signaaliin laatuun. Tutkajärjestelmä vaatii toimiakseen riittävää etäisyyttä tuulivoimaloihin. Radiolinkin toiminta taas edellyttää täysin esteetöntä aluetta lähettimen ja vastaanottimen välillä.

Sähköisen viestinnän palvelut ovat riippuvaisia radiojärjestelmistä. Siksi on tärkeää varmistaa, että TV- ja matkaviestinpalvelut sekä tutkat ja radiolinkit toimivat myös jatkossa riittävän häiriöttömästi. Pienilläkin muutoksilla tuulivoimaloiden sijoittelussa voi olla ratkaiseva merkitys alueen radiojärjestelmien toimintaan. Jo olemassa olevia TV- ja radiolähetysasemia ja raskaita, 200 - 300 metrin korkuisia mastoja ei voida siirtää. Siksi eri osapuolten tulisi tehdä yhteistyötä jo tuulivoimaloiden suunnitteluvaiheessa ja pyrkiä valitsemaan tuulivoimaloiden sijainti niin, ettei häiriöitä radiojärjestelmille aiheudu tai että ne ovat poistettavissa.

On suositeltavaa, että tuulivoimahankkeesta vastaavat ovat yhteydessä kaikkiin tiedossa oleviin radiojärjestelmien omistajiin lähialueilla. Riittävänä koordinoitietäisyytenä on pidetty noin 30 kilometriä. Radiopaikannusjärjestelmien ja radiolinkkien käyttäjiä sekä teleoperaattoreita tulisi aina informoida tuulivoimahankkeesta.

Väylävirasto

Liikennevaikutusten arviointi julkisille teille on esitetty YVA-ohjelmassa riittävällä tasolla.

Tuulivoimaloiden sijaintia suhteessa liikenneväyliin ohjeistetaan Väyläviraston Tuulivoimalaohjeessa (Liikenneviraston julkaisuja 8/2012), joka tulee huomioida voimaloiden sijoittamisessa. Tuulivoimalan vähimmäisetäisyys on voimalan kokonaiskorkeus (torni+lapa) + suoja-alue maantien keskeltä lukien.

Tuulivoimalahankkeen suunnittelun aikana on riittävän ajoissa kiinnitettävä huomiota tuulivoimalan osien varastointiin ja kuljetusreittien selvittämiseen. Tuulivoimalakuljetukset vaativat aina erikoiskuljetusluvan. Erikoiskuljetusluvissa lupaviranomaisena toimii Pirkanmaan ELY-keskus. Voimaloiden osien kuljetuksia varten maanteiden, siltojen ja rumpujen kantokyky on varmistettava hyvissä ajoin ennen kuljetuksia. Jos rakenteiden vahvistamiselle tai mahdollisten tasoliittymien ym. parantamistoimille todetaan tarvetta, toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan hankkeesta vastaavan kustannuksella. Tämä koskee myös mahdollista valaisinpylväiden ja liikennemerkkien väliaikaista siirtoa sekä liittymien avartamista. Asian osalta tulee olla yhteydessä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen maanteiden kunnossapidon aluevastavaan. Liittymäluvat maanteille myöntää Pirkanmaan ELY-keskus.

Suunnittelussa tulee huomioida, etteivät voimajohdon pylvää estä tai haittaa maanteiden käyttöä. Väylävirasto muistuttaa, että kaapeleiden ja johtojen sijoittamisessa tiealueelle noudatetaan, mitä liikennejärjestelmästä ja maanteista annetun lain (503/2005) 42 §:ssä ja 42 a §:ssä säädetään. Rakennettaessa voimajohdtoa maanteiden yhteyteen tulee noudattaa Väyläviraston "Sähkö- ja telejohdot ja maantiet" -ohjeen (Liikenneviraston ohjeita 3/2018) lisäksi Liikenneviraston 12.10.2018 antamaa määräystä johtojen ja rakenteiden sijoittamisesta maantien tiealueelle (LIVI/44/06.04.01/2018). Ohjetta tulee noudattaa siinäkin tapauksessa, että uusi johto rakennetaan olemassa olevan johdon rinnalle.

Ensisijaisesti tuulivoimalakuljetukset tulisi suunnitella muuta reittiä kuin rautatien tasoristeysten kautta. Jos tasoristeysten käyttö lisääntyy tuulivoimaloiden rakentamisaikaisen liikenteen johdosta merkittävästi tai sen käyttötarkoitus muuttuu, on tienpitäjän haettava lisääntyvään tai muuttuvaan käyttöön oikeuttava Väyläviraston lupa. Väylävirasto voi liittää lupapäätökseen tasoristeysten rakentamista, uudenlaista käyttöä, kunnossapitoa ja poistamista sekä tasoristeyskseen liittyvää tietä koskevia ehtoja. Tasoristeysluvan tarpeesta voi

17.8.2022

olla yhteydessä Väylävirastoon osoitteeseen kirjaamo@vayla.fi. Lisätietoja tasoristeysten ylittämisen suunnitteluun ja toteutukseen liittyen on ohjeessa: "Erikoiskuljetukset rautatien tasoristeyksissä" (Väyläviraston julkaisuja 8/2021 sekä tiivistelmä). Raskaat erikoiskuljetukset saattavat edellyttää myös tasoristeyskansien vahvistamista ja leventämistä.

Mielipiteet

Mielipide 1

Iso pihlajasuolle ei tule kaavoittaa eikä rakentaa tuulivoimaa, kuten ei koko Yli-lin alueellekaan. Metsät ja luonto jokineen ja puroineen tulee säilyttää myös tuleville sukupolville. Jos kaikki Yli-lihin suunnitellut tuulivoimahankkeet toteutuvat, ei asukkaille jää enään luonnon- ja maaseudun rauhaa jonka takia suurin osa maalla asuu. Mm. Metsästysharrastuksesta tehdään mahdotonta kun jokaisen metsästyseuran alueelle suunnitellaan myllyjä. Metsälintu- ja hirvikannat häviää tuulivoimaloiden vaikutuksesta etenkin kun Yli-li on kohta myllyjen ympäröimä. Suunniteltujen ja jo luvan saaneiden hankkeiden yhteisvaikutuksia tulisi arvioida tarkemmin.

Hankealueella osa myllyistä sijaitsee koskiensuojelualueella ja veden laatuun heikentävästi vaikuttaa kaikkien voimalapaikkojen sekä teiden ja oijen maanrakennustyöt. Tällaisille alueille ei lupia tule myöntää, etenkin kun vaelluskalahankkeet ja lohikalojen palautus iijolla ovat käynnissä. Veden laatua iijoen valuma-alueella tulee parantaa ja kiinnittää erityistä huomiota. Lohikalojen palaututtua iijokeen ja sen valuma-alueelle, ovat nämä alueet kalastusmatkailun kannalta erinomaisia ja merkittäviä. Niitä ei tule pilata tuulivoimarakentamisella.

Hankealueella on useita uhanalais- ja rauhoitettuja eläinlajeja, kuten viitasammakoita, lepakoita ja lintulajeja. Jo nämä ovat ehdoton este hankkeen toteutumiselle. Lisäksi lähialueilla ja natura-alueilla jotka ovat liian lähellä, esiintyy rauhoitettuja lajeja. Esim. Suomessa metsästykseltä rauhoitettu uhanalainen metsähanhi. Alue on myös maakotkan reviiriä. Laki kieltää rauhoitettujen lajien tahallisen häirinnän. Tuulivoimalla aiheutetaan tahallista häirintää.

Netissä on adressi "Ei tuulivoimaa Yli-lihin" jonka on allekirjoittanut 318 ihmistä. Yli-lin asukaslukuun suhteutettuna siis huomattava määrä. Nämä allekirjoitukset ja kannanotot on huomioitava tuulivoimaa kaavoittaessa Yli-lin alueelle.

Riistamaa Osuuskunta

Riistamaa Osuuskunta hoitaa ihmisten ja eläinten elinympäristöä Somerovaarassa suunnitellun Iso Pihlajansuon tuulivoimapuiston eteläpuolella. Somerovaaran asukkaille tärkeä arvo on erämainen elinympäristö. Tuulivoimapuiston rakentaminen muuttaisi elinympäristöä pysyvästi.

Tuulivoimaloiden melu ja vaikutukset kylämaisemaan heikentävät elinympäristön arvoa. Riistamaa Osuuskunta vaatii, että se otetaan mukaan toimiin ympäristöarvojen heikennysten minimoimiseksi ja, että Riistamaa Osuuskunnan talolla järjestetään keskustelutilaisuus ympäristövaikutusten arviointiprosessissa.

Riistamaa edellyttää, että Oulun kaupunki varmistaa erityisesti seuraavat elinympäristön heikkenemistä kompensoivat toimet, mikäli hanke toteutetaan:

- Somerovaaran koulukuljetukset hoidetaan jatkossa suorilla kuljetuksilla ilman bussin vaihtoa
- Kirjastoauto käy vähintään kerran kuukaudessa Somerovaarassa
- Riistamaa Osuuskunnan hallinnoimalle Arkalan kevyen liikenteen väylälle annetaan perusparannustukea erillisen hakemuksen perusteella
- Riistamaan virkistystilalle ahvenojan varressa myönnetään poikkeuslupa